

Symposium nt. oceny zmian środowiska leśnego

Симпозиум на тему оценки изменений лесной среды

Symposium on changes in forest environment

22 lutego 1986 r. w Warszawie odbyło się ogólnopolskie sympozjum poświęcone problematyce zmian zachodzących w ekosystemach leśnych, zorganizowane przez Oddział PTL w Warszawie.

Po powitaniu uczestników przez przewodniczącego Oddziału mgr. inż. Jana Głaza, przewodnictwo obrad objął doc. dr hab. Andrzej Grzywacz — prorektor SGGW-AR w Warszawie.

W sympozjum, oprócz członków miejscowego Oddziału PTL, wzięli udział także liczni pracownicy przedsiębiorstw Lasów Państwowych, instytutów naukowych i wyższych uczelni, nauczyciele techników leśnych oraz przedstawiciele innych instytucji pracujących na rzecz ochrony środowiska przyrodniczego człowieka. W sympozjum uczestniczyli także zast. Naczelnego Dyrektora LP dr inż. Jerzy Smykała, dyr. Departamentu Ochrony Przyrody i Powierzchni Ziemi — doc. dr Zdzisław Harabin, wiceprzewodniczący Zarządu Głównego PTL — prof. dr hab. Kazimierz Heymanowski i prof. dr hab. Tadeusz Partyka oraz red. red. Iwona Jacyna i Ryszard Borowy. Łącznie wzięło udział ponad 100 osób.

Merytoryczną część sympozjum rozpoczęto od wygłoszenia referatów (wydanych w opracowaniu broszurowym):

1. Prof. dr hab. Eugeniusz Bernadzki: Problemy obumierania lasów.
2. Prof. dr hab. Roman Andrzejewski: Las w badaniach środowiskowych w Polsce.
3. Dr hab. Apolonia Ostrowska, dr Stanisław Gawliński, dr inż. Zdzisław Szczubiałka i mgr Marek Paul: Zmiany w igliwiu jako test do oceny stanu zagrożenia drzewostanów.
4. Doc. dr hab. Andrzej Grzywacz: Wpływ przemysłowych zanieczyszczeń powietrza na grzyby chorobotwórcze drzew leśnych.

W trakcie ożywionej dyskusji, w której wzięli udział: prof. dr hab. A. Sokołowski, dr inż. A. Kolk, dr inż. R. Walendzik, doc. dr hab. R. Miś, mgr inż. M. Urbaniak, mgr inż. R. Parewicz, Ob. J. Szwed, doc. dr E. Śliwa, dr hab. A. Ostrowska, doc. dr S. Graniczny i prof. dr hab. E. Bernadzki, poruszono wiele spraw związanych z zachodzącymi zmianami w ekosystemach leśnych

oraz z potrzebą stworzenia możliwości szerokiego przepływu informacji w tym zakresie.

Z dyskusji wyłoniły się następujące wnioski:

1. Z dotychczasowych badań wynika, że główną przyczyną obumierania lasu są zanieczyszczenia powietrza. Natomiast brak jest dostatecznego rozeznania odnośnie do oddziaływania tych zanieczyszczeń w różnych warunkach atmosferycznych, siedliskowych oraz w drzewostanach zagrożonych przez inne ujemne czynniki, np. obniżenie poziomu wód gruntowych, szkodliwe owady, grzyby itp.

2. Przeciwdziałanie obumieraniu lasu wymaga m.in.:

a) zmniejszenia emisji przemysłowych — co leży poza strefą działalności leśnictwa,

b) opracowania metod wczesnego wykrywania zmian zachodzących w rozwoju drzew (zmiany fizjologiczne) i ekosystemów leśnych,

c) zmniejszenia szkód przez wzmaganie odporności biologicznej drzewostanów (odpowiednie działania hodowlano-leśne).

3. Dotychczasowe metody inwentaryzacji stanu zdrowotnego lasu wymagają ciągłego doskonalenia, głównie pod kątem objęcia rejestracją wcześniejszej fazy obumierania drzew. Dla pełniejszej oceny stanu lasu celowe jest — obok dotychczas stosowanych kryteriów — zastosowanie bardziej szczegółowych kryteriów opartych przede wszystkim na stopniu uszkodzenia aparatu asymilacyjnego drzew w powiązaniu z przyczynami uszkodzeń.

4. Jedną z form mobilizacji wszystkich leśników i społeczeństwa do przeciwdziałania zagrożeniom lasu są pełne i ogólnie dostępne informacje dotyczące wyników badań naukowych, inwentaryzacji szkód i podejmowanych przedsięwzięć na odcinku przeciwdziałania tym zagrożeniom. Niezbędne w tym zakresie jest:

— stworzenie szerszych możliwości prenumeraty czasopism i publikacji zagranicznych oraz lepsze udostępnienie obecnie sprowadzanych,

— opracowanie zbioru informacji (broszury) w formie pytań i odpowiedzi,

— poprawa przepływu informacji między placówkami naukowymi,

— poprawa w wyposażeniu urzędzeń małej poligrafii,

— poszerzenie współpracy z zagranicą.

5. Niezbędne jest prowadzenie kompleksowych badań prowadzących do lepszego poznania struktury i funkcjonowania ekosystemów leśnych oraz wpływu różnych czynników biotycznych i abiotycznych na te ekosystemy.

Uczestnicy sympozjum uważają, że projektowany zakres badań w ramach programu CPB-04-10 „Ochrona i kształtowanie środowiska przyrodniczego” spełnia powyższe wymagania. Należy zatem zapewnić odpowiednie warunki do jego szybkiej realizacji.

6. Celowe jest stworzenie możliwości cyklicznych, corocznych spotkań poświęconych zagadnieniom obumierania lasu.

Jan Głaz